

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ЕНЕРГОПОСТАЧАЛЬНИХ КОМПАНІЙ (НА ПРИКЛАДІ ПАТ «ОДЕСАОБЛЕНЕРГО»)

І.М. Єпіфанова, к.е.н., доцент
Н.Г. Панасюк

Одеський національний політехнічний університет

Питаннями, які пов'язані з проблемами розвитку і ефективного функціонування енергетичної галузі країни присвячені: значна кількість наукових досліджень; інформаційно-аналітичне дослідження стану паливно-енергетичного комплексу у галузевих виданнях; постійний моніторинг учасників галузевого ринку України.

Найбільший інтерес визиває комплекс проблем, пов'язаний з функціонуванням електропостачальних підприємств.

Електропостачання – це комплекс технічних засобів і організаційних заходів для забезпечення споживача електроенергією; надання електричної енергії споживачу за допомогою технічних засобів передачі та розподілу електричної енергії на підставі договору.

Аналізуючи вищезазначені джерела, а також постанови Міністерства енергетики та вугільної промисловості за останній час, необхідно зазначити наступне.

Об'єднана енергосистема (ОЕС) України працює з 2014 року в складних умовах, що викликані дефіцитом вугілля, руйнуванням електричних мереж та транспортної інфраструктури внаслідок військових дій в Донецькій і Луганській областях, високою аварійністю енергоблоків електростанцій.

Для попередження технологічних порушень в енергосистемі України та стабілізації ситуації через дефіцит потужності в ОЕС України з грудня 2014 року були застосовані графіки аварійних відключень [1].

Надійність енергопостачання залежить не тільки від стабільності роботи генерації, але і від стану електричних мереж і обладнання. В енергопостачальних компаніях інвестиції забезпечуються за принципом накопичення за рахунок надходження тарифних платежів від споживачів. Це в значній мірі ускладнює і гальмує процес модернізації енергогосподарства.

Знос їх основних фондів досягає більше 70%, технічні втрати в мережах значні - становлять 7-9,5%, навантаження трансформаторних пунктів в міських мережах перевищують розрахункові потужності на 8-12%. Кількість аварійних відключень, що вимагають тривалих капіталоємних ремонтів, збільшується з кожним роком.

Наступною проблемою є те, що протягом багатьох років спостерігається тенденція розкрадання кольорових металів з ліній електропередач і трансформаторних підстанцій всіх класів напруг. Протягом 2013 року по всій країні зафіксовано 1551 випадків крадіжок.

Загальні збитки становлять 19406,5 тис. грн. Викрадено 267,9 км проводу, 86 силових трансформаторів, 85,8 т трансформаторного масла, 806,2 кг кольорового металу з обладнанням. Потрібні радикальні законодавчі, правоохоронні та організаційні заходи по запобіганню розкрадання енерго майна і забезпеченню працездатності ОЕС країни.

Значне зростання тарифів на енергоносії, заплановане урядом може привести до тяжких економічних наслідків в енергетиці та ЖКГ країни внаслідок різкого зростання неплатежів.

Енергетика України на даний момент знаходиться в системній кризі – на функціонуванні галузі відображаються всі існуючі проблеми економіки країни.

Зазначені проблеми енергопостачальних компаній країни безпосередньо стосуються і ПАТ «Одесаобленерго» - найбільшої енергопостачальної компанії на півдні України, що забезпечує електропостачання споживачів міста Одеси та Одеської області, що є пріоритетним напрямком роботи компанії.

Підкреслимо наступне. У підприємства склалася достатньо складна ситуація з якісним і безперервним постачанням електроенергії споживачам через складну політичну та економічну ситуацію в країні.

Але, можливо зазначити й позитивні зміни. З метою підвищення якості обслуговування споживачів в ПАТ «Одесаобленерго» почав функціонувати кол-центр підприємства, де на безоплатній основі цілодобово надається якісна інформація споживачам про планові та аварійні відключення, про терміни відновлення електропостачання, про тарифи на

електроенергію, про порядок відключення при наявності дебіторської заборгованості та ін. Це благотворно вплинуло на імідж компанії.

На даний момент однією з найголовніших проблем є те, що починаючи з минулого року спостерігається ускладнення з розрахунками за спожиту електроенергію організацій, які фінансуються з бюджетів усіх рівнів, а також комунальних підприємств. З'явилися проблеми з оплатою за електроенергію такими підприємствами як «Теплопостачання міста Одеси» та «Інфоксводоканал» [2].

Більшість визначених проблеми є системними і повинні вирішуватися на рівні держави, але також багато залежить від спроможності підприємства знаходити нестандартні шляхи вирішення тих завдань, які підприємства повинні вирішувати самі.

Література:

1. Енергоінформ (Інформаційно-аналітичне дослідження стану паливно-енергетичного комплексу України та огляд українських ЗМІ з проблем ПЕК) – Випуск № 483, Київ – 2014.
2. Випуски газети «Енерго-імпульс» ПАТ «Одесаобленерго» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.oblenergo.odessa.ua/index.php/ua/gazeta>

ВИЯВЛЕННЯ КОРЕЛЯЦІЙНИХ ЗВ'ЯЗКІВ МІЖ ОПЕРАЦІЙНИМИ ВИТРАТАМИ ТА СОБІВАРТІСТЮ ПРОДУКЦІЇ МАШИНОБУДУВАННЯ

О.П. Чукурна, к.е.н., доцент

Одеський національний політехнічний університет

З метою виявлення кореляційних зв'язків між собівартістю та елементами операційних витрат, були проведені наступні розрахунки (табл.1.). В результаті проведених розрахунків були проаналізовані кореляційні зв'язки між наступними елементами операційних витрат: матеріальні витрати, витрати на оплату праці, відрахування на соціальні заходи, амортизація, інші операційні витрати. Оскільки операційні витрати є основою формування собівартості продукції машинобудування, проведений аналіз дозволить виявити ті види витрат, які мають найбільшу вагу в структурі собівартості та сформувані загальні тенденції в ціноутворенні різних підгалузей машинобудування.

Таблиця 1 - Зведена таблиця розрахунку коефіцієнту кореляції впливу елементів операційних витрат на собівартість продукції машинобудування

Підприємство	Галузь	Коефіцієнт кореляції (елементи операційних витрат)				
		Матеріальні витрати (тис. грн.) (X1)	Витрати на оплату праці (тис. грн.) (X2)	Відрахування на соціальні заходи (X3)	Амортизація (X4)	Інші операційні витрати (X5)
ПАТ "Азовмаш"	вагонобудування	-0,56	-0,76	-0,74	0,55	0,25
ПАТ "Дніпровагонмаш"	вагонобудування	0,99	0,96	0,97	0,5	0,9
ПАТ "Крюковський вагонобудівельний завод"	вагонобудування	0,99	0,98	0,98	0,92	0,94